

Ridder Ras og det farlige vandfald

En historie i 13 kapitler

Af Hans Ole Herbst & Henriette Langkjær

Illustreret af Katrine Clante

Som udgangspunkt foreslås det, at litteraturarbejdet med LÆSEFIDUSENS KAPITELBØGER inddeles i følgende faser:

1) **Læsefasen** 2) **Overblikfasen** og 3) **Fordybelsesfasen**

1. Læsefasen og elevernes forforståelse

Bogens titel og forsideillustration drøftes fælles i klassen:

- Hvilke personer er på forsiden?
- Hvordan kan man vide, hvor historien foregår?
- Hvad mon der sker?

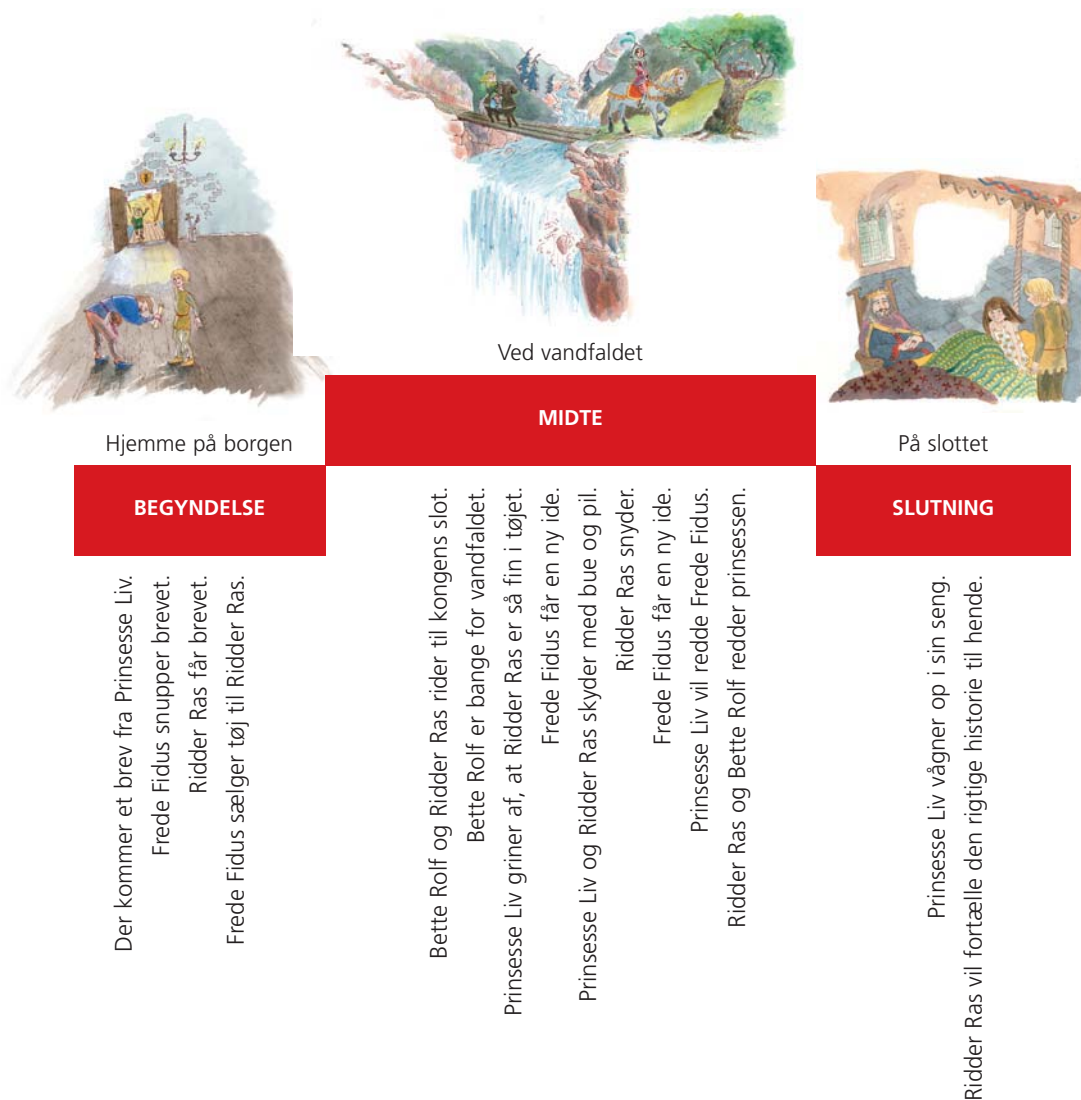
Herefter læses bogen fælles i klassen. Læreren læser op. Der kan fx laves pauser undervejs, hvor eleverne inddrages og kommer med bud på, hvad der videre sker. Forslag til samtale spørgsmål i tilknytning til læsning af bogen:

- Hvorfor griner Bette Rolf og prinsesse Liv af Ridder Ras' nye tøj (side 13)?
- Hvorfor vil Ridder Ras ikke redde Frede Fidus, da han falder i vandet (side 24)?

Vælg kun et enkelt eller to steder at stoppe og gør dialogen kort, da det er vigtigt, at eleverne får en samlet læseoplevelse, første gang de hører historien.

2. Overblikfasen og elevernes forståelse af historiens handling og personer

Tegn historiens handling på tavlen i fællesskab med eleverne, således at sammenhængen mellem episoderne i historien bliver tydelig, og det bliver illustreret, hvor i historien de forskellige personer præsenteres/optræder. Ved at tale om tid, sted og personer kan hele historiens handling gennemgås.

Du kan downloade handlingslinjen uden tekst fra pdf'en [Handlingslinje til Ridder Ras og det farlige vandfald](#).

For at få helhedsindtrykket af personerne må eleverne nærlæse teksten og finde ud af, hvad der konkret står om personerne. I teksten står der ofte noget om egenskaber, mens billederne viser udseende. Forslag til samtalspørgsmål i tilknytning til personerne i bogen:

- Hvilke personer er med i historien?
- Hvad står der i teksten om personerne?
- Hvordan ser de ud på billederne?

Ridder Ras

Tekst:

er en dreng

*Har en tjener, der hedder
Bette Rolf*

Er ven med Prinsesse Liv

Bor på en gammel borg

Billeder:

Har lyst hår

Har en stor hest

Har en kniv

Har en kjortel

Du kan downloade bogens personer fra pdf'en **Persongalleriet fra Ridder Ras og det farlige vandfald**. Deres udseende og karaktertræk kan gennemgås med klassen. Illustrationerne af personerne kan sættes op på handlingslinjen eller på blomsterpinde til brug i dialogspil.

3. Fordybelsesfasen og elevernes læseforståelse

I denne fase kan eleverne arbejde fælles i klassen, i grupper eller individuelt.

Forslag til konkrete arbejdsspørgsmål til denne fase:

Svaret står i bogen-spørgsmål

De eller den information(er), som eleven skal bruge for at kunne svare på spørgsmålet står *direkte i teksten*.

- Hvad laver Frede Fidus?
- Hvad har han med i hestevognen (side 4)?
- Hvad gør Frede Fidus, da han møder Bette Rolf?
- Hvad sker der med Ridder Ras, da han møder prinsessen (side 13)?
- Hvad er det for en ide Frede Fidus får, da Ridder Ras er på slottet? Og hvordan går det med ideen (side 16)?
- Hvorfor vil Ridder Ras ikke snyde mere (side 21)?
- Hvad sker der, da Ridder Ras ikke vil redde Frede Fidus (side 25-29)?

Tænk og undersøg-spørgsmål

De eller den information(er), som eleven skal bruge for at svare på spørgsmålet, ligger *implicit i teksten*, men eleverne skal kombinere deres egne ideer og refleksioner om tekstens tema og indhold med de spor, der lægges ud i teksten. Eleverne skal lære at læse *mellem linjerne*.

- Hvad tænker du, når du hører navnet Frede Fidus?
- Hvorfor hører Ridder Ras ikke efter, da Bette Rolf siger at Frede Fidus lyver?
- Hvorfor vil Ridder Ras gerne købe nyt tøj, når han skal besøge prinsessen?
- Er prinsesse Liv en almindelig prinsesse?
- Hvorfor går Ridder Ras med til at snyde, da han skal skyde med bue og pil?
- Hvad får Ridder Ras ud af at snyde?
- Ved prinsessen, at han har snydt?

I læserens hoved-spørgsmål

De eller den information(er), som eleven skal bruge for at svare på spørgsmålene, findes ikke i teksten.

Svarene ligger i *læserens egne refleksioner og personlige kendskab til emnet*.

- Kender du til situationer, hvor du også synes, det er svært at bestemme, hvilket tøj du skal have på?
- Hvad synes du om, at Ridder Ras ikke hører efter, hvad Bette Rolf siger?
- Hvad tror du, prinsessen synes om Ridder Ras?
- Hvorfor bliver Frede Fidus ved med at finde på "snydeideer"?
- Er det i orden, at Ridder Ras ikke vil redde Frede Fidus?
- Hvorfor vil prinsesse Liv redde Frede Fidus?
- Hvad mon Frede Fidus siger, da han finder ud af, at prinsesse Liv har været i fare på grund af hans "smarte" ide?

Opgaver

- Ridder Ras siger, at han vil fortælle den rigtige historie (side 31). Hvordan tror du, han fortæller den? Prøv at fortæl Ridder Ras' historie, som han selv ville fortælle den. Start med: "Nu vil jeg fortælle dig, hvordan ..."
- Forestil dig, at Ridder Ras spørger, hvorfor Prinsesse Liv har inviteret ham til slottet. Hvad mon hun svarer?
- Find alle billederne af Bette Rolf og sæt talebobler på, der viser, hvad han ville sige, i den situation han er i på billedet.
- Find alle billederne af Frede Fidus og sæt tænkeboblere, der viser, hvad han tænker i de forskellige situationer, han er i på billederne.

Præsenter eleverne for spørgsmålene, inden du læser eller genlæser for dem, eller de selv læser historien. Det vil bevirke, at langt de fleste elever følger bedre med i læsningen, når de ved hvilke spørgsmål, de skal svare på. Du kan vælge at lade eleverne stille spørgsmål til teksten, som kammeraterne skal svare på. For at skærpe opmærksomheden omkring læseforståelsens forskellige dimensioner, kan eleverne også prøve at kategorisere de forskellige spørgsmål, når de svarer på dem. (svaret står i bogen-spørgsmål, tænk og undersøg-spørgsmål og i læserens hoved-spørgsmål). Det afgørende er ikke om spørgsmålene kategoriseres helt rigtigt, til gengæld kan den diskussion, der opstår mellem eleverne være vigtig og øjenåbnende for tekstarbejdet. Det er vigtigt at iagttage elevernes læsekompetence i relation til, hvilke typer spørgsmål de stiller og svarer på.